FIL-PRIM'AWLA TAL-QORTI CIVILI

IMHALLEF

ONOR. JOSEPH R. MICALLEF LL.D.

ILLUM il-{img]a, 5 ta' Ottubru, 2001.

Rikors Nru. 2533/01 JRM

Fl-atti tar-Rikors g]all-]ru[ta' Mandat ta' Inibizzjoni Numru 2533/01 fl-ismijiet:

Kunsill Lokali Fgura

vs

Onorevoli Ministru g]at-Trasport u Komunikazzjoni u Direttur tat-Toroq u Segretarju Permanenti fl-istess Ministeru g]at-Trasport u Komunikazzjoni.

Il-Qorti,

Rat ir-Rikors imressaq mill-Kunsill Lokali Fgura fl-4 ta' Settembru, 2001;

Rat id-Degriet tag]ha ta' dak inhar stess dwar l-imsemmi rikors;

Rat it-Twe[iba mressqa mill-intimati fil-5 ta' Settembru, 2001;

Rat ir-Rikors imressaq mir-rikorrent fis-6 ta' Settembru, 2001;

Rat id-Degriet tag]ha ta' dak inhar stess dwar l-imsemmi rikors;

Rat ir-replika tar-rikorrent mressqa fil-11 ta' Settembru, 2001, g]at-twe[iba tal-intimati;

Rat ir-rikors tar-rikorrenti mressaq fl-14 ta' Settembru, 2001;

Rat id-Degriet tag]ha tas-17 ta' Settembru, 2001, dwar l-imsemmi rikors, u li bih laqg]et it-talba tal-Kunsill provvi\orjament u `a]det it-talbiet l-o]rajn;

Rat il-verbal tas-smig] tal-24 ta' Settembru, 2001, li fih, fost l-o]rajn, ing]ad li l-awtorita' kompetenti g]andha l-]sieb li twettaq ix-xog]lijiet lamentati u fil-fatt]adet di[a' mi\uri biex jinbdew u li l-intimati m'humiex iqisu Triq Hompesch b]ala wa]da distributorja jew arterjali, g]all-finijiet imsemmija fl-Att XV tal-1993;

Semg]et it-trattazzjoni tal-partijiet u rat id-dokumenti mressqa minnhom waqt is-smig] tar-rikors fl-24 ta' Settembru, 2001;

Ikkunsidrat:

Illi r-rikorrenti qeg]din jitolbu li l-intimati jin\ammu milli jag]mlu <u>kwalunkwe xog]lijiet strutturali fi Triq Hompesch fil-Fgura</u>;

Illi r-ra[unijiet li g]alihom qeg]da titressaq din it-talba huma (a) li r-responsabbilta' ta' dik it-triq taqa' direttament fil-Kunsill rikorrent; (b) li l-li[i tag]ti lill-Kunsill is-setg]a li jag]ti pariri u jkun ikkonsidrat f'xi de`i\joni li tolqot lilu jew lir-residenti li hu responsabbli g]alihom; (`) li l-imsemmija triq tinsab f'`entru urban ta]t ir-responsabbilta' tar-rikorrenti u l-pjanifikazzjoni korretta hija indispensabbli; (d) li l-Kunsill rikorrent u r-residenti [ew injorati u l-pro[ett tfassal bla konsultazzjoni mag]hom; (e) li x-xog]lijiet inbdew ming]ajr il-permess u l-approvazzjoni tar-rikorrenti, u liema permess ir-rikorrenti jg]idu li g]andhom il-jedd u l-obbligu li j\ommu skond il-li[i u dan g]al g]add ta' ra[unijiet li huma b'dettal isenslu fir-Rikors; u (f) li, mill-]ru[tar-Rikors 'l hawn, ix-xog]ol qieg]ed isir bla ko-ordinazzjoni u b'mod teknikament]a\in;

Illi, min-na]a tag]hom, l-intimati jg]idu li t-talba tal-Kunsill rikorrent imissha ti[i mi`]uda g]aliex (a) il-fatti kif imsemmija mir-rikorrenti huma mgiddba mill-provi; (b) li x-xog]lijiet ma]suba li jsiru huma dawk ta' "rikostruzzjoni" u mhux ta' sempli`i manutenzjoni tat-triq; (`) li w]ud mill-intimati ma jmisshomx issej]u biex iwie[bu g]at-talba tal-Kunsill rikorrent billi m'g]andhomx ir-rappresentanza legali tal-Gvern; u (d) li l-Kunsill rikorrent innifsu m'g]andux l-interess legali li jressaq it-talba tieg]u u dan kemm g]aliex il-li[i ma tag]tihx din is-setg]a u wkoll g]aliex, b'li se' jsir, mhux se jbati mill-]sara irrimedjabbli li l-li[i pro`edurali tg]id li g]andha tintwera biex jintlaqa' l-Mandat mitlub;

Illi xog]ol il-Qorti f'dan l-istadju huwa li tqis, fid-dawl ta' dak li jipprovdi l-artikolu 873 tal-Kap 12, jekk hemmx l-elementi me]tie[a biex wie]ed jikkonkludi li l-jeddijiet li qieg]ed isejja] favurih il-Kunsill rikorrent je\istux tassew *prima facie* u jekk ma tintlaqax it-talba tieg]u huwiex se' j[arrab]sara li ma tistax tissewwa mod ie]or;

Illi, qabel xejn, irid jing]ad li, dwar l-e``ezzjonijiet ta' natura pro`edurali mtellg]in mill-intimati, il-Qorti ssib li: (a) dwar dik li tg]id li w]ud mill-intimati m'humiex il-le[ittimi

kontradditturi, din l-e``ezzjoni m'hix mist]oqqa, g]aliex, kif jg]idu sewwa r-rikorrenti, mhux biss hija me]tie[a l-intergrita' tal-[udizzju f'kull pro`edura, imma ]are[ ukoll minn xi atti mressqa fir-Rikors, li kull wie]ed mill-intimati, fi grad jew ie]or, ta sehem biex il-pro[ett ma]sub ise]]; (b) dwar dik li tg]id li fil-Kunsill rikorrent jonqos l-interess [uridiku u l-kapa`ita' legali li jressaq dan ir-Rikors, din ukoll mhix sewwa g]aliex il-li[i nnifisha tag]ti lill-Kunsill il-jedd li jikkontesta f'qorti kull de`i\joni li, b'xi mod, ittellfu fit-twettiq tas-setg]at mog]tija lilu bis-sa]]a tal-Att [1];

Illi dwar il-mertu tat-talbiet tar-rikorrenti g]all-]ru[tal-Mandat, il-Qorti tqis li l-kwestjoni ewlenija hija dik jekk il-pro[ett tat-triq in kwestjoni u kull tfassila dwaru hijiex kompetenza esklussiva tar-rikorrenti (jew trid tabilfors il-barka tieg]u biex ikun jista' jsir) jew jekk inkella din il-kompetenza tinqasamx ma']addie]or jew tappartieni lil]addie]or;

Illi s-setg]at mog]tija mil-li[i lil Kunsill Lokali huma dawk imfissra fl-artikolu 33, safejn mhux esklu\i minn xi li[i o]ra, u mil-limitazzjonijiet l-o]rajn imsemmija mill-Kap 363 innifsu[2]. Fuq kollox, il-prin`ipju essenzjali li jg]ajjex kull Kunsill Lokali huwa dak tas-Sussidjarjeta', jew a]jar tad-devoluzzjoni ta' setg]at amministrativi minn g]ajn `entrali g]al g]ejjun lokali, bi\-\amma min-na]a tal-amministrazzjoni `entrali ta' setg]at esklussivi kif u fejn dawk is-setg]at ma jkunux [ew mg]oddijin lill-g]ejjun lokali bis-sa]]a ta' xi li[i, jew i\-\amma ma' g]ejjun lokali ta' setg]at li qabel kienu esklussivi g]all-amministrazzjoni `entrali. Fuq dan il-prin`ipju, r-rikorrenti bir-ra[un sa]qu matul is-sottomissjonijiet tag]hom;

Illi l-aspirazzjoni li kull pro[ett b]al dan jitfassal id f'id bejn l-awtoritajiet `entrali u l-kunsill lokali hija l-mira mixtieqa li tg]aqqad u tarmoni\\a l-interessi lokali u dawk fuq livell nazzjonali. Imma din il-mira baqg]et hekk biss, g]ax kieku

---

1 Artt 3(2) u 38 tal-Kap 363
2 Per e\empju art 33(2) u l-proviso tal-art 33(1)(a)

din il-Qorti m'hijiex qeg]da tiddelibera dwarha. Min-na]a l-o]ra, aspirazzjoni ma tissarrafx awtomatikament f'jedd;

Illi meqjusa t-talba wa]danija tal-Kunsill rikorrent - ji[ifieri dik li jin\amm kwalunkwe xog]ol strutturali fi Triq Hompesch - fid-dawl tar-ra[unijiet li hu jressaq b]ala sies tal-jeddijiet tieg]u, din il-Qorti ssib li, fl-ewwel lok, u]ud minnhom ma jistg]ux jitqiesu f'dan l-istadju pro`edurali. Dan jing]ad g]al dawk l-argumenti fejn qieg]ed jing]ad li x-xog]lijiet qeg]din jitfasslu ming]ajr ko-ordinazzjoni xierqa jew qeg]din ji[u mwettqin]a\in: dawn huma argumenti li tabilfors iridu jid]lu fil-mertu tal-kwestjoni u ma jistg]ux jirrisultaw b]ala basi *a priori* tal-jeddijiet tar-rikorrenti *prima facie*;

Illi dwar l-argument li l-Kunsill ma kienx konsultat, jing]ad li l-atti juru li kien hemm]afna laqg]at bejn il-Kunsill rikorrent u l-awtoritajiet inkarigati mit-tfassil tal-pro[ett biex jiddiskutu x-xog]ol me]tie[, g]all-anqas fil-linji [enerali tieg]u. Il-Kunsill rikorrent innifsu ressaq pjan tieg]u f'Novembru, 2000, u sa]aq mal-intimat Direttur tat-Toroq li huwa kien ilu "*pushing for years for the commencement of this project*"[3] . Il-Qorti tosserva li l-li[i titkellem dwar li kunsill ikun "ikkunsidrat" u mhux li jkun "ikkonsultat", kif ir-rikorrenti jag]mel riferenza]a\ina tal-li[i darbtejn fuq xulxin fir-Rikors tieg]u meta jsemmi s-setg]at tieg]u ta]t l-artikolu 33(1) (i) tal-Kap 363. Jekk il-pjan propost mill-Kunsill rikorrent tqies (ji[ifieri, [ie kunsidrat), imma twarrab minn min kien qieg]ed ifassal il-pro[ett, il-vot tal-li[i twettaq: u l-e\ami ta' kif saret il-konsiderazzjoni jew jekk din kinitx korretta, ma jaqax fil-limiti pro`edurali ta' dan il-Mandat imma f'azzjoni spe`ifika li tista' titressaq fil-mertu;

Illi dwar il-]tie[a tal-g]oti tal-permess mill-Kunsill rikorrent g]all-bidu u t-tmexxija 'l quddiem tal-pro[ett, u li l-permess tal-Kunsill huwa indispensabbli, il-Qorti tqis li, mid-dokumenti mressqa quddiemha, il-permess tal-Kunsill mhux kostitutiv ta' element li jille[ittima x-xog]lijiet

3 Ara Dok "D", pa[9 tal-atti tar-Rikors

altrimenti approvati debitament minn awtoritajiet mog]nija (minn li[i) bis-setg]a spe`ifika li jo]or[u permessi g]at-tmexxija 'l quddiem ta' bi``a xog]ol pubblika[4]. Il-permessi msemmija fid-Dok "A" mressaq mill-Kunsill rikorrenti ma jirreferux g]all-pro[etti b]al dak ta]t e\ami imma g]al manifestazzjonijiet jew attivitajiet pubbli`i;

Illi ma tressaq l-ebda dokument li juri li l-pro[ett [ie mi\mum jew li mhux approvat minn xi awtorita' kompetenti. Dwar dan, l-intimat jg]id li biex tintlaqa' talba g]all-]ru[ta' Mandat ta' Inibizzjoni, l-g]amil milqut bit-talba jrid ikun wie]ed kontra l-li[i, u dan il-pro[ett mhux illegali. Dan l-argument mhux bilfors jiswa, g]ax dak li g]andha tqis Qorti f'talba b]al din m'hijiex biss il-legalita' tal-g]amil daqskemm il-]sara jew tnaqqis ta' jeddijiet li jista' j[arrab ir-rikorrent b'dak l-g]amil;

Illi l-istess jing]ad g]all-argument li ladarba t-triq in kwestjoni mhix imfissra b]ala triq arterja jew distributorja, allura l-kompetenza dwarha hija esklussiva g]aliha. Minn qari xieraq tal-artikolu 33 (1) (a) jo]ro[li m'hawn l-ebda triq jew mog]dija f'Malta li hija ta' kompetenza esklussiva ta' kunsill lokali, g]ax dik li tiddetermina \-\amma tal-istat tat-toroq hija l-g]amla ta' xog]ol li jkun qieg]ed jew me]tie[li isir. Fil-fatt, g]alhekk, dak l-artikolu jista' jitfisser li hemm kompetenzi konkomitanti bejn il-gvern `entrali u l-kunsill lokali;

Illi, fil-ka\ presenti, l-intimati jinsistu li x-xog]ol involut fil-pro[ett ta' Triq Hompesch jammonta g]al rikostruzzjoni tag]ha. Jekk dan huwiex tassew il-ka\ u x'jag]mel xog]ol ta' rikostruzzjoni differenti minn xog]ol ta' manutenzjoni huma l-mansjoni ta' esami fil-mertu ta' ka\ g]al ka\. Huwa fatt, madankollu, li l-Kunsill rikorrent jg]id li l-pre[udizzju tieg]u bil-mixi 'l quddiem tal-pro[ett pre\enti [ej mill-kobor innifsu tal-pro[ett u l-g]amla ta' xog]ol li huwa me]tie[li jsir, bir-riperkussjonijiet wesg]in li se' j[ib mieg]u fuq id-dehra tal-lokalita' u fuq il-kollettivita' tar-residenti tal-Fgura;

---

4 Ara art. 33(1)(o) tal-Kap 363

Illi jifdal li titqies il-kwestjoni tal-pre[udizzju lmentat mill-Kunsill rikorrent. Hawnhekk il-Qorti ssib li jekk il-pre[udizzju irrimedjabbli [ej min-nuqqas ta' konsultazzjoni, dan m'huwa irrimedjabbli xejn u \gur li mhux il-ka\ li jin]are[Mandat li jwaqqaf kwalunkwe xog]lijiet, g]aliex kunsill jilmenta minn nuqqas ta' konsultazzjoni dwar xog]lijiet li l-]tie[a tag]hom hija maqbula minn kul]add (inklu\ mir-rikorrenti nfushom, g]alkemm b'konfigurazzjoni differenti minn dik li issa qeg]da titwettaq). Min-na]a l-o]ra, jekk il-pre[udizzju tal-Kunsill rikorrent huwa l-azzjonijiet li jib\a' li jsib ma' wi``u minn terzi persuni min]abba u waqt it-twettiq tal-pro[ett, dan mhux biss mhux irrimedjabbli i\da huwa g]al kollox wie]ed ipotetiku fl-istat attwali tal-affarijiet;

G]aldaqstant, il-Qorti ssib li ma ntweriex g]as-soddisfazzjon tag]ha *prima facie* li l-Kunsill rikorrent g]andu jedd i\omm li jsir kwalunkwe xog]ol strutturali fi Triq Hompesch, il-Fgura, u lanqas li l-pre[udizzju li j[arrab jekk il-pro[ett jissokta se' jkun wie]ed irrimedjabbli g]alih;

G]alhekk, filwaqt li qeg]da t]assar *contrario imperio* d-degriet tag]ha tas-17 ta' Settembru, 2001, kwantu laqg]et it-talba tal-Kunsill rikorrent b'mod provvi\orju, qeg]da ti`]ad it-talba tal-istess Kunsill rikorrent bl-ispejje\.

Moqrija

Onor. Joseph R. Micallef LL.D.
Illum, 5 t'Ottubru, 2001

Charles Falzon
Deputat Registratur
Illum, 5 t'Ottubru, 2001